

172

KS SNB - Správa Státní bezpečnosti
oddělení Svitavy

Č.j. SB-00108/01-68

Dne 30. října 1968

~~**Přísně tajné**~~

Správa státní bezpečnosti
vnitřní oddělení,

Výtisk č. ...¹

H r a d e c   K r á l o v é .

Státobezpečnostní situace naokrese Svitavy - zpráva.

Počet listů : 4

Podle vašeho rozkazu z porady náčelníků O-Stb ze dne 11.10.1968 zasílám měsíční zprávu k státobezpečnostní situaci na okrese Svitavy v souladu s body vašeho dožádání čj. SB-0046/01-68 ze dne 27.9.1968.

- 1) a) V OS č. 9116 krycí jméno GARÁŽ je rozpracováván čsl. uprchlík KOPŘIVA Jaroslav, t.č. bytem Augsburg 10 Lützowstr. 16 - NSR pro podezření z nepřátelské činnosti proti ČSSR ve styku s rozvědkou USA. KOPŘIVA Jaroslav zaslal svému bratrovi (spol. PETR) v říjnu t.r. dopis ve kterém ujišťuje spol. PETRA a jeho matku, že podal jejich žádosti o vizum na úřadě v Augsburgu a že vyřízení mohou čekat během 2 - 3 týdnů. Z celkového obsahu dopisu je zřejmé, že Jaroslav má eminentní zájem o brzké setkání v NSR, zejména se svým bratrem a předpokládá získání informací o situaci v ČSSR. Z toho je možno soudit, že zájem KOPŘIVY o výjezd svého bratra do NSR není záležitostí jen příbuzenských vztahů, ale současně u zájem rozvědky USA, která jak je známo projevila o spol. PETRA při jeho návštěvě v NSR v roce 1965 zájem a došlok jeho získávání ke spolupráci v přítomnosti bratra Jaroslava.

Pro vaši informaci uvádím, že na Jaroslava ULMU, nar. 7.4.1938 v Brně ke kterému byla podána zpráva v minulém hlášení o průběhu jeho výjezdu do Rakouska byla provedena hloubková prověrka a jeho celkové otypování propřípadné dlouhodobé vysazení do NSR. Materiály byly zaslány 2. odboru S-Stb pplk. Kneislovi.

b) V průběhu měsíce října přijelo na zdejší okres celkem 42 VC, z toho pouze 10 z NSR, 5 z Rakouska, ostatní z Holandska, Švýcarska a Itálie. Ve všech těchto případech se jednalo pouze o přespání na různých hotelích na našem okrese. Mimo to na krátkodobou návštěvu svých příbuzných přijelo dalších 10 VC, z toho 7 NSR, 3 Rakousko a 1 Švýcarsko. Ve všech případech se jednalo o VC vedené ve 4. kategorii. Po dobu 4 měsíců bude v np. VIGONA působit montér z NSR od firmy ATLAS-MACH Spinnbau^V Brémech a v np. HEDVA Mor. Třebová navštívili zástupci zahraničních firem.- 3 ze Švýcarska, 2 z NSR a 1 z Rakouska.

Dne 23.10.1968 v 9.00 hod. projížděl autem SPZ M-AK 248 VC z NSR HAMPEL Claus, nar. 23.10.1936, mechanik, bytem Mnichov 8000 Bergmanstrasse 5 po silnici od Třebovic ve směru na Opatov. Při průjezdu nad železničním nadjezdem na hlavní trati Česká Třebová - Olomouc se svým vozidlem zastavil a prohlížel si okolí. Když zjistil, že v jeho blízkosti zastavilo vozidlo OO-VB Lanškroun, ihned se svým vozidlem odejel směrem na Opatov. Lustrací bylo zjištěno, že VC do ČSSR přijel poprvé dne 23.8.1968 přes České Velenice a ubytoval se v hotelu ALCRON Praha. Podruhé přijel dne 13.9.1968 přes Mikulov bez uvedené délky a místa pobytu. Jmenovaný VC dne 26.10.1968 přijel ve 23.30 hodin do Svitav a ubytoval se v hotelu Městský Dvůr, kde pouze přespal a ráno v 6.00 hodin odejel směrem na Prahu. Do styku přišel pouze s vedoucím uvedeného hotelu. VC má platné vízum na dobu 3 měsíců.

Jiných závadových poznatků k tomuto bodu zjištěno nebylo.

c) ∅

d) ∅

2) a) ∅

b) ∅

3) a) Během měsíce října se potvrdila emigrace dalších osob, které uvádím:
NEDĚLA Jiří, nar. 24.3.1933 Banín, čsl. státní příslušník, české národnosti, ženatý, povoláním strojní zámečnick, zaměstnán jako seřizovač textilních strojů v np. VIGONA Svitavy, bytem Svitavy - ul. ČSA č. 12.
NEDĚLOVÁ Marta, roz, Vyčítalová, nar. 15.7.1936, čsl. státní příslušnice, české národnosti, vdaná, povoláním dělnice - tkadlena, zaměstnána v np. VIGONA Svitavy, bytem Svitavy - ul. ČSA12 - manželka výše uvedeného.

Jmenovaní vycestovali dne 13.8.1968 na 4 denní návštěvu do Rakouska ke svým příbuzným. Z Rakouska zaslali dopis svému otci, kde uvádí, že

do Svitavy se již nevrátí.

CHARFREITÁK Ivo, nar. 7.11.1923 Žamberk, české národnosti, čsl. státní příslušník, ženatý, povoláním úředník, zaměstnán jako provozní technik na ředitelství družstva JEDNOTA ve Svitavách, trvale bytem Chrastavec čp. 14 okr. Svitavy.

CHARFREITÁKOVÁ Jarmila, rozl. Bauerová, nar. 29.5.1934 Brněnec, české národnosti, čsl. státní příslušnice, vdaná, povoláním učitelka výtvarného umění, zaměstnána ve škole výtvarného umění ONV, bytem Chrastavec č. 14 okr. Svitavy.

CHARFREITÁK Ivo, nar. 1.12.1955 - syn výše uvedených rodičů.

CHARFREITÁKOVÁ Jarmila, nar. 28.12.1958 - dcera.

Celá rodina vycestovala dne 18.8.1968 na 4 denní návštěvu k příbuzným do Rakouska. CHARFREITÁK zaslal ředitelství JEDNOTA ve Svitavách dopis ve kterém sděluje, že zpět do ČSSR se již nevrátí. Současně popisuje, jaké dostal výhodné zaměstnání.

FREIBERGEREPEVŽen, nar. 15.2.1914 ve Vídni, české národnosti, čsl. státní příslušník, ženatý, lékař neurologie, zaměstnán v ÚNZ Litomyšl, bytem Litomyšl - Leninova 806.

FREIBERGEROVÁ Dagmar, roz. Wiesnerová, nar. 9.10.1929 v Plzni, české národnosti, čsl. státní příslušnice, vdaná, povoláním učitelka, nyní v domácnosti, bytem Litomyšl - Leninova 806.

FREIBERGEROVÁ Irma, nar. 26.3.1952 - dceravýše jmenovaných.

Jmenovaná rodina vycestovala 12.9.1968 na 4denní návštěvu do Rakouska k příbuzným. MUDr. FREIBERGER zaslal řediteli ÚNZ v Litomyšli dopis ve kterém mu sděluje, že se rozhodl s celou rodinou emigrovat.

JÁŠKOVÁ Eva, nar. 20.9.1942 v Litomyšli, české národnosti, čsl. státní příslušnice, svobodná, povoláním zdravotní sestra, zaměstnána v ÚNZ Litomyšl, bytem Litomyšl - Gottwaldova č. 115/51 okr. Svitavy.

JÁŠKOVÁ vycestovala v měsíci srpnu do NSR k návštěvě svého otce. Se jmenovanou vyjel její snoubenec Karel HOLEČEK z Prahy. JÁŠKOVÁ zaslala svým kolegyním na ÚNZ Litomyšl dopis ve kterém sděluje, že se hodlá zůstat na trvalo v NSR.

BERGMAN Karel, nar. 17.4.1944 Litomyšl, české národnosti, čsl. státní příslušník, studující FFUK v Praze, trvale bytem Litomyšl - Gottwaldovo nám. 107 okr. Svitavy. Jmenovaný vycestoval dne 16.9.1968 na 50 dní do Anglie přes Rakousko. Ve Vídni se sešel s členem zájezdu Okresního sta-

vebního podniku v Litomyšli Miroslavem KASALEM z Litomyšle a tohoto požádal, aby vyřídil rodiče v Litomyšli, že do Anglie nepojede, že zůstává v Rakousku a do ČSSR se již nevrátí. Podle vyjádření KASALA se o jmenovaného má starat židovská obec. V Rakousku chce uzavřít sňatek s Ivanou BIZEKOVOU z Prahy, údajně zaměstnanou ve státní spořitelně. Jmenovaná má do Rakouska odejet dne 29.10.1968 a měla s sebou vést sbírku známek v hodnotě 300.000 Kčs. Tento poznatek ke jmenované byl včas postoupen S-Stb Praha.

ZENNER Larislav, nar. 23.10.1940 Přední Ptákovice okr. Prachatice, české národnosti, čl. státní příslušník, povoláním učitel, posledně ředitel národní školy v obci Vendolí okres Svitavy, bytem Vendolí 105. Jmenovaný vycestoval dne 24.10.1968 na 4-denní návštěvu svého otce do Vídně. ONV ve Svitavách na školský odbor zaslal pohlednici kde uvádí, že do ČSSR se již nevrátí, údajně prý bude studovat ve Švýcarsku a žádá o rozvázání pracovního poměru.

Všechny jmenované osoby nikdy nepřicházely do styku s věcmi, přičemž některé mají charakter státního tajemství.

- b) V průběhu měsíce října bylo provedeno celkem 11 pohovorů s občany z okresu Svitavy, kteří v srpnu letošního roku vycestovali do kap. států a vrátili se zpět do ČSSR. Z celkového počtu těchto pohovorů byly získány některé zajímavé poznatky, které představují státobezpečnostní zájem: KOHÁČEK Jan, nar. 26.8.1930, zaměstnán jako mechanik OPDM Svitavy, který od 30.8. do 20.8.1968 byl na návštěvě v NSR u Josefa PFEIFERA, který v roce 1949 uprchl do zahraničí a je zaměstnán jako pumpař na americkém vojenském letišti v Göppingenu. Po příjezdu, PFEIFER uskutečnil slavnostní večeři, kde se značně popíjelo. V průběhu této oslavy se u PFEIFERA zastavil náhodně PFEIFERUV velice dobrý kamarád jak sám uváděl, který jak bylo zřejmé z diskuse byl velice dobře informován o situaci v ČSSR a vyptával se pouze na některé detaily. Podle výpovědi KOHÁČKA jmenovaný má být vysokým důstojníkem tajné policie a v době okupace měl působit v Československu.

MIFKA Jaroslav, nar. 5.4.1908, důchodce, trvale bytem Svitavy - byl od 3. do 23.9.1968 na návštěvě u své manželky Alžběty v NSR, která v roce 1966 zneužila legálního výjezdu do Rakouska k emigraci. MIFKA v rozhovoru uvádí, že jeho syn je zaměstnán v luxusním hotelu, který je výhradně pro americké občany. Mimo to se v NSR setkal s emigrantem Jiřím VÁVROU z Plzně, který v tomto hotelu pracuje jako číšník. Majitel hotelu jistý SCHILL působil do roku 1945 v ČSR nejdříve v Lanškrouně, později jako číšník

v hotelu Slavie ve Svitavách. Často navštěvuje své příbuzné v Praze a během těchto návštěv údajně získává v hotelu Flora v Praze číšníky pro svůj hotel.

SCHUSTER Jindřich, navštívil v době od 17.9. do 2.10.1968 v NSR svého nevlastního bratra SCHUSTERA Williho, bytem ve Frankfurtu. Ke svému nevlastnímu bratrovi uvádí, že tento do roku 1963 bydlel a pracoval v NDR. V tomto roce byl odsouzen k 15 letům trestu odnětí svobody za protistátní činnost jako agent německé rozvědky. Po 8 letech měl být vyměněn a údajně se přestěhoval do NSR. Doba 8 let vězení v NDR mu měla být v NSR proplacena a v současné době zastává dobře placené místo na nádraží ve Frankfurtu. Studuje dálkově vysokou železniční školu a jazyky - angličtinu a češtinu.

Záznamy ze všech pohovorů o vytěžení všech osob byly zaslány na S-Stb Hradec Králové - 4. oddělení.

- 4) a) Ø-
b) Ø
c) Koncem měsíce července letošního roku podal spol. krycí jméno ZÁHORSKÝ zprávu, že jistý CIHLÁŘ z Bystrého okr. Svitavy se spol. svěřil s tím, že obdržel z Prahy směrnice pro získávání občanů do znovu se tvořící politické strany soc. dem. Při tomto přislíbil spolupracovníkovi, že jako býv. členu soc. dem. mu tyto směrnice zapůjčí. K dalšímu setkání spolupracovníka s CIHLÁŘEM došlo po 21. srpnu letošního roku. Spolupracovník mu připomínal, že zapůjčení směrnic které mu přislíbil a dosud mu je nedal, na což mu CIHLÁŘ odpověděl, že tyto směrnice po vstupu vojsk Varšavské smlouvy zničil z obavy, že dojde k vyšetřování. K tomu CIHLÁŘ dodal, že získal asi 50 lidí jejichž jména však neuváděl. CIHLÁŘ však byl v písemném spojení s člověkem, jak spol. uvedl, který byl dříve zaměstnán jako zahradník u býv. poslance soc. dem. strany Bechyněho. Podle jeho údajů tento člověk současně má pracovat na MNV ve Svitavách. Dle vlastního otypování se pravděpodobně jedná o zaměstnance MNV ve Svitavách Zdeňka KAŠIARA, který při MNV vykonává funkci zahradníka a je bývalým aktivním členem bývalé soc. dem. strany.

V průběhu agent. oper. práce ve styku s agenturou a důvěrníky podali někteří spol. i aktivisté aniž by k tomu byli úkolováni informace o tom, že dosud trvá mimořádná aktivita zejména členů lidové strany. Tato aktivita se projevuje zejména v obcích, kde občané jsou silně nábožensky založeni, zejména v tom, že funkcionáři lidové strany

poukazují na některé funkcionáře MNV - členy KSČ, že svou práci nevykonávají neobjektivně a že přišla doba, kdy oni mohou mluvit do všech otázek v našem státě, zejména pak na vesnici. Členům strany se vytýká, že výsledkem jejich politické práce je celková neutěšená situace ve státě. V těchto obcích se nedobře pracuje komunistům, bojí se veřejně vystupovat a není tak uplatňována vedoucí úloha strany.

Na úseku řím. kat. kléru bylo v-ř ve 3 případech udělen státní souhlas k výkonu náboženské funkce. Aktivita kléru se projevuje ve všech celkové náboženské činnosti, dochází k obnovování všech náboženských obřadů, ke zvýšené výuce náboženství mládeže. Spol. RACEK podal zprávu, že v letních měsících letošního roku přijel na naše území jako turista generál řádu Minoritů z Říma, který údajně prováděl vizitaci farností které patří tomuto řádu a během svého pobytu jmenoval Františka ŠKBRDLÍKA provinciálem řádu Minoritů pro ČSSR.

- d) Dne 15.10.1968 byl zjištěn v Poličce výskyt 5-stránkové brožurky zhotovené z papíru opatřeného světlotiskem, obsahující karikatury a hanlivé průpovídky na vládní činitele SSSR. Uvedená brožura měla být údajně zhotovena v některém kovozávodě v Hradci Králové a dopučena do Poličky okr. Svitavy. Kolik výtisků a konkrétně kdo tyto do Poličky přinesl se nepodařilo zjistit. Oznamovatel S CVIČEK Ferdinand, kterému brožurku měl přinést jeho syn, zaměstnan jako dělník v np. ADAST Polička v zápise uvádí, že brožuru spálil proto, aby jeho syn ji dále nerozšiřoval.

Dne 18.10.1968 obdržely všechny MěNV v okrese Svitavy brožurky nadepsané "Občané pozor, byla zahájena likvidace NV. Další nástup protikomunistických sil". Brožurky obsahují úvahy o činnosti NV, které byly zpracovány skupinou vědeckých pracovníků z úseku politologie a státní správy a zástupci některých čl. národních výborů. Vzhledem k tomu, že brožury nebyly závadového obsahu i když byly na NV zaslány ilegálně, nebyla prováděna základní dokumentace.

Dále byly získány signály o výskytu závadových tiskovin - konkrétně projev s. Černíka na tiskové konferenci po návratu z Moskvy v srpnu letošního roku a leták nazvaný "zpověď Břežněva" v np. KRAS Chornice a np. VIGONA Svitavy. Prověrkou se však nepodařilo tiskoviny zajistit, ani ustanovit konkrétní osoby v jejichž držení tiskoviny byly.

- 5) a) ∅
b) ∅

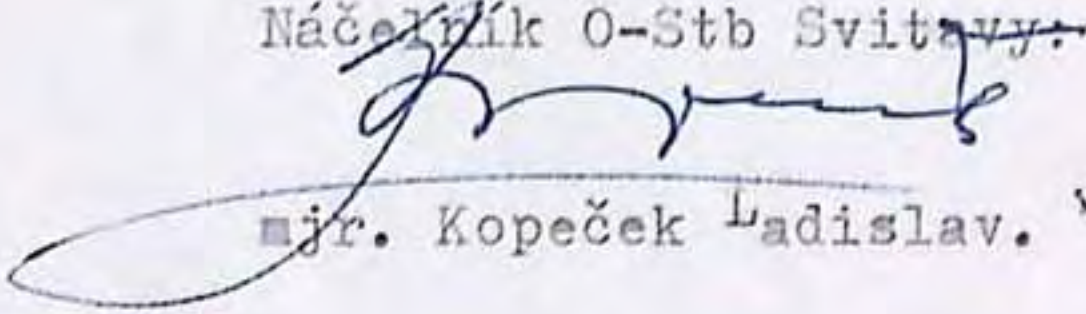

- 6) a) Situace v práci s agenturou se od posledního hlášení nezměnila. V současné době je zaevidováno v agenturní síti celkem 18 spolupracovníků. Schůzková činnost se všemi je plynulá, bez rušivých jevů. Byl vypracován návrh na krátkodobý výjezd spol. krycím jménem ÚČETNÍ do NSR. Jmenovaný spolupracovník plní úkoly pro I. odbor KS-SNB Hradec Králové. V průběhu měsíce října byl zrušen svazek č. 9173 na spol. krycím jménem PANČÍK, který koncem září 1968 zemřel.
- b) ∅
- c) ∅
- 7) a) Příslušníci zdejšího O-Stb jsou všichni do jednoho odhodláni plnit úkoly, které vyplývají z Moskevských dohod. Tendence pro návrat k předlednové politice nejsou. Je vyslovován naprostý souhlas s polednovou politikou strany, ovšem jsou vážné výhrady k tomu, jakým způsobem se tato politika uplatňovala, zejména v posledních měsících před 21. srpnem 1968 a kdo tuto politiku ve skutečnosti prováděl. Vážné připomínky soudruhů jsou i v současné době k práci sdělovacích prostředků, zejména televize a jako komunisté - příslušníci zdejšího oddělení některá vystoupení i komentáře právem kritizují. Tím více jsou odhodláni úkoly ukládané Stb do všech důsledků plnit.
- b) ∅
- c) ∅

Vyhotoveno 2 x

1 x pro S-Stb
1 x pro domo

Náčelník O-Stb Svitavy:

mjr. Kopeček Ladislav.